

Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Břidličná, okres Bruntál

Adresa: Komenského č. 360, 793 51 Břidličná

Identifikátor školy: 600 131 815

Termín konání inspekce: 2. – 5. březen 2004

Čj.:	n1-1157/04-11139
Signatura:	kn1cx130

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

1. Personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti na 1. a 2. stupni základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v době inspekce.
2. Materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v cizích jazycích, prvouce, přírodovědě a vlastivědě na 1. stupni a českém jazyce, cizích jazycích a zeměpise na 2. stupni základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v době inspekce.
3. Průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v cizích jazycích, prvouce, přírodovědě a vlastivědě na 1. stupni a českém jazyce, cizích jazycích a zeměpise na 2. stupni základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v době inspekce.
4. Sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně patologických jevů.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola je zřízena Městem Břidličná (Městský úřad, Nábřežní č. 452, 793 51 Břidličná) jako příspěvková organizace. Škola má v místě dvě odloučená pracoviště (Nerudova č. 425 a Školní č.178). Budova na Nerudově ulici je v těsném sousedství hlavní budovy a je s ní spojena koridorem. Budova ve Školní ulici je vzdálena od hlavní budovy asi jeden kilometr. Součástí školy je tělocvična, sportovní areál, školní zahrada s ovocným sadem, skleníkem a nářad'ovnou.

Podle zřizovací listiny sdružuje základní školu (dále jen „ZŠ“) s kapacitou 630 žáků, školní družinu s kapacitou 96 žáků a školní jídelnu s kapacitou 600 jídel. V době inspekce nebyla kapacita překročena.

V současné době navštěvuje základní školu 482 žáků ve dvaceti dvou třídách 1. - 9. ročníku. Z celkového počtu žáků jich 143 dojíždí z šesti okolních obcí.

Výuka v ZŠ probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16847/96-2 s platností od 1. září 1996, v němž jsou zapracovány úpravy a doplňky čj. 25018/98-22 s platností od 1. září 1998.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Personální podmínky byly posuzovány z hlediska plnění vyhlášky o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců (dále jen „OPZ“). Personální zajištění výuky bylo sledováno samostatně za 1. stupeň a 2. stupeň ZŠ a pak vzhledem k hospitovaným předmětům.

1. stupeň

Na 1. stupni vyučuje v jedenácti třídách celkem 13 učitelek, z nichž 7 nesplňuje podmínky OPZ. Tyto vyučující mají vzdělání pro vychovatelství a výuku v mateřské škole. Jedna z nich dálkově studuje pedagogickou fakultu se zaměřením na výuku na 1. stupni.

2. stupeň

Na 2. stupni vyučuje 18 učitelů, z nichž 7 nesplňuje podmínky OPZ.

Hospitované předměty

Prvouku vyučuje šest vyučujících, z nichž tři nesplňují podmínky OPZ. Z celkové týdenní dotace 14 hodin je kvalifikovaně učeno šest, tj. 43 %.

Vlastivědu a přírodovědu vyučuje pět vyučujících, z nichž tři nesplňují podmínky OPZ. Z celkové týdenní dotace 18 hodin je kvalifikovaně učeno sedm, tj. 39 %.

Český jazyk v jedenácti třídách 6. až 9. ročníku vyučují čtyři učitelky, z nichž jedna nesplňuje podmínky OPZ. Z celkové týdenní dotace 44 hodin je kvalifikovaně učeno třicet šest, tj. 82 %.

Deset skupin *německého jazyka* ve 4. až 9. ročníku vyučují čtyři učitelky, z nichž dvě nesplňují podmínky OPZ. Z celkové týdenní dotace 30 hodin je kvalifikovaně učeno patnáct, tj. 50 %.

Dvanáct skupin *anglického jazyka* ve 4. až 9. ročníku vyučuje pět učitelů, z nichž pouze jeden splňuje podmínky OPZ. Z celkové týdenní dotace 36 hodin jsou kvalifikovaně učeny tři, tj. 8 %.

Zeměpis vyučuje šest vyučujících, z nichž čtyři nesplňují podmínky OPZ. Z celkové týdenní dotace 22 hodin je kvalifikovaně učeno osm, tj. 36 %.

Při sestavování úvazků vychází vedení školy z odborné a pedagogické způsobilosti, pedagogické praxe a zkušeností vyučujících, kteří působí ve škole. V maximální míře se snaží využít OPZ kvalifikovaných vyučujících. Vzhledem k velikosti školy, počtu pedagogů a jejich odborné a pedagogické způsobilosti však není možné zajistit plně kvalifikovanou výuku všech sledovaných předmětů.

Ředitelka školy byla jmenována do funkce k 18. srpnu 2003. V té době také jmenovala do funkce svého nového zástupce. Vzhledem k této skutečnosti začíná vedení školy postupně realizovat záměry rozvoje a zaměření celého zařízení, které vychází z písemně zpracované *Koncepce rozvoje školy na roky 2003 – 2008*, zpracované ředitelkou ke konkurznímu řízení. Tyto záměry jsou v dílčích úkolech rozpracovány v *Celoročním plánu školy – školní rok 2003/2004*.

Organizační uspořádání základní školy vychází z velmi dobře písemně zpracované vnitřní dokumentace (*ZŠ Břidličná – organizace školy ve školním roce 2003 – 2004, Provozní řád školy – 2003/2004*). V nich jsou zakotvena pravidla fungování z hlediska norem, popisu činností a instrukcí. Jsou stanoveny pravomoci a zodpovědnost pracovníků za určené oblasti. Celý systém je z hlediska činnosti školy promyšlený a funkční, včetně řízení odloučených pracovišť.

Přenos informací uvnitř školy je velmi dobrý. Jsou využívány jasně stanovené a všemi pracovníky respektované systémy toku informací. V obou sborovnách jednotlivých pracovišť jsou k dispozici všechny potřebné informace. Podle potřeby jsou svolávány provozní porady. I vzhledem k velikosti školy a počtu pracovníků jsou vedoucí pracovníci téměř denně v osobním kontaktu se všemi pracovníky.

Poradním orgánem ředitelky školy jsou předem plánované pedagogické rady. Zápisy z nich jsou podrobné, obsahují relevantní informace. Konkrétní závěry jednání pedagogické rady slouží vedení školy jako podklad pro zkvalitnění výchovně vzdělávací činnosti školy. Podle potřeby se schází rozšířené vedení školy, které řeší aktuální problémy. Ve sborovnách a školní družině jsou pravidelně vyvěšovány měsíční plány.

V řízení oblasti vzdělávání a výchovy využívá vedení školy metodického sdružení vyučujících prvního stupně a deseti předmětových komisí. Hlavní náplní jejich činnosti je

rozvržení učebních celků do jednotlivých ročníků, tvorba tematických plánů, návrhy písemných prací, příprava soutěží a návrhy pro vedení školy k dovybavení kabinetních sbírek učebními pomůckami atd.

Vedení nepedagogických pracovníků je realizováno prostřednictvím vedoucích jednotlivých úseků, s nimiž se vedení školy schází podle potřeby, a je výrazně zaměřeno na podporu bezproblémového plnění výchovně-vzdělávací činnosti. Průběžně jsou řešeny nedostatky zjištěné vedením školy při kontrolní činnosti.

Způsob vedení a motivování pracovníků je demokratický s dostatečným respektem pro názory a potřeby jednotlivců.

Začínajícím učitelům jsou přiděleni uvádějící učitelé. Nekvalifikovaní vyučující mají většinou dlouholetou praxi a spolupracují v rámci metodických orgánů a individuálních konzultací s ostatními kolegy.

Kontrolní činnost vedení školy je průběžně plněna a zahrnuje celou šíři chodu školy v oblasti vzdělávací, výchovné i provozní.

V personální oblasti se vedení školy zaměřuje na postupné snižování počtu nekvalifikovaných učitelů. V současné době podporuje další vzdělávání učitelů na základě jejich vlastního zájmu i potřeb školy (vedení školy má v této oblasti stanoveny priority). Vyučující využívají vzdělávací nabídky Krajského vzdělávacího a informačního centra Nový Jičín – odloučené pracoviště Krnov, nabídky i jiných organizací a samostudia odborné literatury. Získané znalosti a dovednosti předávají ostatním pedagogům školy. Toto vzdělávání je však limitováno přidělenými finančními prostředky.

V úvodu školního roku byly stanoveny priority v činnosti školy. V návaznosti na ně jsou pak stanovena kritéria hodnocení práce zaměstnanců, která jsou všem známá a jsou zapracovaná do kontrolního systému vedení školy i vedoucích jednotlivých úseků a byla projednaná s odborovou organizací. Hodnocení práce zaměstnanců je prováděno průběžně. Komplexnější hodnocení zatím nebylo realizováno.

Ředitelka školy v současné době zpracovává písemné materiály k sebehodnocení školy a zaměstnanců.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti ve sledované oblasti jsou hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Osm tříd 1. stupně je umístěno v samostatném, dobře udržovaném třípodlažním objektu na Školní ulici. K dispozici je tělocvična, učebna hudební výchovy, školní knihovna, sborovna a v každém podlaží jeden kabinet pro učitele. Vnitřní vybavení učeben je na velmi dobré úrovni. Nachází se zde dostatečné množství trojrozměrných i tabelárních pomůcek a audiovizuální technika (4 počítače, CD přehrávače, radiomagnetofony, televizní přijímače, videopřehrávač). Zbývající tři třídy jsou umístěny v budově na Nerudově ulici. I zde jsou učebny vybaveny potřebnými pomůckami a didaktickou technikou. Všechny třídy sloužící výuce na 1. stupni jsou esteticky upraveny a vytváří pro žáky podnětné prostředí.

Na 1. stupni jsou používány učebnice se schvalovací doložkou MŠMT. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami se k reedukaci využívá také osobní počítač umístěný v knihovně. Školní knihovna na 1. stupni je dobře zásobená dětskou i pedagogickou literaturou průběžně doplňovanou novými tituly, moderními metodickými materiály

a periodiky (Učitelství noviny, časopis Komenský, Moderní vyučování, dětský časopis Sluníčko aj.).

Výuka českého jazyka, cizích jazyků a zeměpisu probíhala převážně v běžných učebnách. Ačkoli jsou ve škole zřízeny i odborné jazykové učebny vybavené potřebnými pomůckami (tabelární pomůcky s gramatikou, slovníky v dostatečném množství, audio technika, televize s videorekordérem, nástěnky k probíraným tématům ap.), nelze v nich vzhledem k počtu 22 skupin i vysokým počtům žáků v jednotlivých skupinách realizovat veškerou výuku cizích jazyků.

Běžné třídy jsou vždy vybaveny s ohledem na psychohygienické i výukové potřeby žáků. Převážně udržovaný školní nábytek, audiovizuální technika i potřebné tabelární pomůcky vytvářejí společně se vkusnou květinovou a výtvarnou výzdobou většinou příznivé prostředí pro výuku žáků.

K výuce nejen sledovaných předmětů slouží žákovská knihovna pro 2. stupeň umístěná v čítárně. Zde probíhají i některé hodiny literární výchovy. Knihovna obsahuje svazky naučné literatury (encyklopedie pro všechny věkové kategorie) i beletrie, zejména řady doplňkové četby. V jednotlivých svazcích převažují publikace pro děti mladšího věku, pro starší žáky je beletrie (zejména publikace současných autorů) zastoupena v menším množství.

Pro sledované předměty na 2. stupni jsou všichni žáci vybaveni platnými učebnicemi se schvalovací doložkou MŠMT ČR. Pro předmět český jazyk a zeměpis má škola vybudované ucelené řady. Jazykové příručky a slovníky k výuce cizích jazyků jsou žákům zapůjčovány na jednotlivé vyučovací hodiny. Kabinetní sbírky obsahují dostatečné množství pomůcek, didaktické i audiovizuální techniky včetně audio a video nahrávek i výukových počítačových programů a publikací, což umožňuje plnit učební osnovy realizovaného vzdělávacího programu v plném rozsahu.

Cellkově jsou materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Vzdělávání a výchova se řídí vzdělávacím programem Základní škola čj. 16 847/96-2 (dále jen „vzdělávací program“). Podle vzdělávacího programu se vzdělávají i žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Pro ně jsou učební osnovy realizovaného vzdělávacího programu rozpracovány učitelkami, které vedou reedukační péči, do individuálních plánů. V letošním školním roce eviduje škola 36 žáků, z nichž je 22 s „přiznaným normativem“. Ve všech případech jde o žáky s vývojovými poruchami učení. Reedukační péče probíhá v osmi skupinkách pod vedením proškolených dyslektických asistentek, a to v době mimo vyučování. Pečlivě vedená dokumentace k těmto žákům je v souladu s platným metodickým pokynem MŠMT ČR, záznamy z reedukační péče průkazně zachycují průběh vzdělávání i pokrok každého jednotlivce. Dalším žákům, kteří nebyli zařazeni do reedukační péče mimo vyučování, je věnována individuální pozornost během vyučování. V hospitovaných hodinách bylo zřetelné, že všichni vyučující jsou informováni o žácích se speciálními vzdělávacími potřebami.

Škola vyučuje podle schváleného vzdělávacího programu.

Kontrolou rozvrhu hodin a třídních knih bylo zjištěno, že učební plán předepsaný výše uvedeným vzdělávacím programem je v činnosti školy dodržován. Kontrola časově tematických plánů učiva sledovaných předmětů a zápisů v třídních knihách prokázala, že

škola pracuje podle platných učebních osnov, včetně úprav a doplňků realizovaného vzdělávacího programu.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu.

Na počátku školního roku kontrolovalo vedení školy soulad časově-tematických plánů s osnovami. V hospitační činnosti pak sleduje průběžné plnění osnov. V případě zjištěných nedostatků jsou přijímána nápravná opatření.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Sestavení rozvrhu hodin zohledňuje psychohygienická hlediska. Délka přestávek je v souladu s právním předpisem. Řád školy definuje práva i povinnosti žáků a pedagogických pracovníků s ohledem na realizaci výchovně-vzdělávacího procesu. Řády jednotlivých odborných učeben funkčně upravují vstup a chování žáků v těchto prostorách a jsou vyvěšeny u vstupu do těchto prostorů.

Informační systém orientovaný na rodiče využívá různé formy komunikace. Na úvodních třídních schůzkách jsou rodiče seznámeni s organizací školy a nabídkou zájmových aktivit pro žáky. O prospěchu a chování jsou zákonní zástupci průběžně informováni prostřednictvím žákovských knížek. V případě řešení vážných a neodkladných problémů jsou využívána poštou zasílaná písemná sdělení, případně osobní jednání s rodiči ve škole. Čtyřikrát za rok jsou rodičům podávány individuální informace v rámci *Dnů otevřených dveří* (ke dni inspekce se uskutečnily dvakrát). Další informace o činnosti školy jsou zveřejňovány ve školním časopise *Genius*.

Sdružení rodičů při škole není založeno. Rada školy byla založena v roce 1996, již delší dobu však nevyvíjí činnost.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Ve škole působí jeden výchovný poradce (dále VP) splňující podmínky pro výchovné poradce stanovené vyhláškou s délkou praxe ve výchovném poradenství 28 let. Činnost VP v jednotlivých oblastech je rámcově zpracována pro jednotlivé měsíce školního roku v ročním plánu práce. Poradenská, metodická i informační činnost směřuje k učitelům, žákům i jejich zákonným zástupcům.

Výchovný poradce předkládá vedení školy (na základě shromážděných podkladů od třídních učitelů) návrhy na další odborná vyšetření žáků, jejichž psychický nebo sociální vývoj, vzdělávací problémy či jednání a chování vyžadují zvláštní pozornost. Z předložené dokumentace (*Plán výchovného poradenství na školní rok 2003/2004*) a ústního pohovoru vyplývá návaznost a propojení všech oblastí činností VP a úzká spolupráce zejména s třídními učiteli, vedením školy, koordinátorem sociálně patologických jevů, zákonnými zástupci žáků i s odbornými subjekty. Součástí náplně práce VP je i zajišťování odborných přednášek a tematických exkurzí, zejména k volbě povolání. Žákům i jejich zákonným zástupcům poskytuje individuální konzultace v předem smluvených termínech. Ve své práci využívá také informací získaných od žáků prostřednictvím schránky důvěry, aktuální informace zveřejňuje na nástěnce výchovného poradenství.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávací práce školy.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v prvouce, přírodovědě a vlastivědě na 1. stupni

Časově tematické plány (v souladu s osnovami) jednotlivých předmětů ve svém obsahu vyjadřují pedagogické záměry učitelů a zohledňují realitu prostředí, ve kterém se škola nachází. Ve sledovaných hodinách byly cíle plánované výuky konkrétní, srozumitelné, přizpůsobené aktuálnímu stavu třídy.

Ve sledované skupině předmětů byly uskutečněny hospitace u 8 vyučujících, z nichž 3 učitelky nespĺňovaly stanovené podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro 1. stupeň ZŠ. Při posuzování věcné a odborné správnosti a plastičnosti výuky byly výkony obou skupin učitelek srovnatelné (vynikající a velmi dobré hodnocení), pouze v některých aspektech, např. v organizaci a účinnosti metod, se ojedinele vyskytla průměrná úroveň.

V práci učitelek se zřetelně projevilo zužitkování některých poznatků získaných průběžným vzděláváním (moderní vyučovací metody, vnitřní členění hodin, týmová spolupráce žáků, způsob vyhodnocování dosaženého výsledku, správně zařazená relaxace žáků, poskytnutý prostor pro komunikaci aj.). Současné personální obsazení pozitivně ovlivňovalo průběh výuky. Klima ve třídách bylo příznivé, podporující zájem a aktivitu žáků.

Vnitřní uspořádání a vybavení učeben vytvořilo ve třídách příjemné prostředí, které žáci dotvářejí svými výtvarnými pracemi a prostorovými výrobky. K výuce bylo použito dostatečné množství rozmanitých pomůcek (mapy, obrazový materiál, encyklopedie, pracovní listy, literatura, připravené tabelární pomůcky, obrázkové kartičky pro skupinovou práci, hudební nástroje, videoprogramy).

Vlastní příprava pedagogů a materiální podpora výuky byla vynikající (zodpovědný přístup, promyšlená struktura hodin). Tempo i organizace výuky většinou odpovídaly psychohygienickým požadavkům, výrazně pozitivní byl individuální přístup učitelek k jednotlivcům (diferenciace různých požadavků a zadání). V použitých metodách se vyskytovala individuální výuka, skupinová práce i vhodně zvolená frontální výuka.

Motivační postupy navazovaly na předchozí znalosti i získané zkušenosti, či dovednosti žáků. Při sledování kvality a účinnosti průběžné motivace v průběhu vyučovací jednotky byla zjištěna velmi dobrá úroveň. Zajímavou střídavou činností, zařazováním relaxačních chviliek, zpěvu i pohybu v prostoru třídy byla pozornost žáků vhodným způsobem udržována, žáci projevovali vysokou aktivitu a zájem o výuku.

Pravidla komunikace mezi učitelem a žáky byla v každé třídě zřetelně zavedena. Učitelky dbaly, aby žáci dostali příležitost uplatnit své vlastní poznatky z jiných zdrojů a poskytovaly jim možnost vyjádřit vlastní myšlenky a názory. Ve třídách byla vytvořena příznivá pracovní atmosféra podporující individuální i skupinovou aktivitu žáků a zaznamenán byl i kvalitní interakční proces (vzájemné respektování, upevňování sebedůvěry, porozumění humorným situacím).

Hodnocení žáků bylo bezprostřední a povzbuzující, dostatečný prostor byl poskytován také k vyjádření vlastního názoru, poznatku či argumentu, což se projevilo zejména ve vyšších ročnících. V prvních třídách bylo učení s využitím vhodných pomůcek názorné, konkrétní a srozumitelné, podporující tvorbu pojmů i citovou angažovanost dítěte.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech jsou hodnocena jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk v 6. až 9. ročníku, německý a anglický jazyk ve 4. až 9. ročníku

Úroveň výuky ve sledovaných předmětech je posuzována na základě devíti hospitací, které proběhly u všech přítomných vyučujících daných předmětů. Týdenní časová dotace uvedených předmětů odpovídá minimální dotaci stanovené učebním plánem. Specifické složky českého jazyka jsou ve všech případech zastoupeny z 50 % mluvnici a po 25 % literární výchovou a slohem.

Dlouhodobé plánování výuky v podobě ročních časově tematických plánů koordinují samostatné předmětové komise. V rámci jejich činnosti je zejména sledováno plnění učebních osnov, návaznost učiva mezi jednotlivými ročníky, práce se žáky s vývojovými poruchami

učení, příprava prověřovacích testů včetně jejich vyhodnocování a následných opatření, příprava a organizace soutěží. Předmětové komise rovněž předkládají vedení školy návrhy na dovybavení kabinetních sbírek. Od ročních plánů se odvíjí bezprostřední příprava učitelů na jednotlivé vyučovací hodiny. Ta byla převážně promyšlená, a to jak po stránce obsahové, tak i metodické a organizační s ohledem na věk žáků i jejich individuální vzdělávací potřeby.

Pět hospitovaných hodin sledovaných předmětů vyučovali učitelé splňující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené vyhláškou, čtyři hodiny byly vyučovány bez odborné a pedagogické způsobilosti učitelů. Tato skutečnost však neměla zásadní negativní dopad na kvalitu výuky. Výuka ve všech hospitovaných hodinách se vyznačovala věcnou a odbornou správností.

Všechny sledované hodiny českého jazyka a převážná část hodin cizích jazyků probíhaly v běžných učebnách klasicky zařízených a většinou podnětně vyzdobených. Materiály, pomůcky a audio technika, potřebné pro výuku, byly do nich přemísťovány z kabinetních sbírek. Výuka v odborných učebnách cizích jazyků probíhala s maximálním využitím specifických pomůcek, jimiž jsou tyto učebny vybaveny. Názornost byla v hodinách zajišťována využíváním učebnic, jazykových příruček, beletrie, odborných publikací, obrazového materiálu i audio techniky. Učitelé také připravují žákům kopírované materiály, pracovní listy, kartičky s jevy a pojmy, jejichž použití významným způsobem zvyšovalo efektivitu využití výukového času.

Hospitované hodiny byly převážně vedeny frontálně, učitelé se však snažili aktivizovat žáky a zapojit je do vyvozování nových poznatků pomocí skupinové práce (řešení problémových úkolů) i samostatné práce (práce s texty, slovníky).

V *českém jazyce* proběhly hospitace ve specifických složkách mluvnice (1) a slohu (3). V mluvnické složce navazovalo na úvodní opakování s cílem procvičit a upevnit již získané vědomosti (diktát) nové učivo. Na základě frontální i samostatné práce s učebními texty vyvozovali žáci z konkrétních jevů obecné poznatky. Ověřování porozumění probíhalo ústní i písemnou formou, k procvičení nového učiva byl uložen domácí úkol. V hodinách slohu navazovaly nové poznatky na poznatky z předešlých hodin, které byly účinně využívány v samostatné práci žáků. Pozitivním přínosem pro rozvoj řečových dovedností žáků jsou i pravidelně zařazovaná řečnická cvičení. Žáci se zde částečně podíleli na hodnocení, čímž se zvýšila jejich pozornost a aktivita. Samostatná práce s jazykovými příručkami, pracovními listy i texty z učebnic a odborných publikací zvyšovala efektivitu individuálního učení. Hodiny *cizích jazyků* se vyznačovaly cizojazyčnou atmosférou, žáci velmi dobře chápali cizojazyčné pokyny, což vedlo k udržení jejich pozornosti a zvyšovalo aktivitu. Časté střídání frontální, skupinové i samostatné práce, aktivní poslech cizojazyčného textu i zařazování práce s učebnicí a různými pomůckami zabezpečovaly velmi dobrou úroveň sledovaných hodin.

Ve všech hospitovaných hodinách byl zájem žáků a jejich aktivita podporována vstupní motivací, pouze ojediněle se nepodařilo motivovat žáky po celý průběh hodiny, což vedlo k poklesu žákovského zájmu o učení. V oblasti interakce a komunikace byla pedagogie i žáky respektována dohodnutá pravidla jednání, ve vyučovacích hodinách byli žáci slušní a ukázněni. Všichni vyučující dávali žákům dostatečný prostor pro vyjadřování vlastního názoru, argumentaci a diskusi, ne vždy však byl ze strany žáků efektivně využit. Komunikativní dovednosti žáků byly na dobré úrovni.

Pozornost byla věnována rovněž ověřování vědomostí žáků, a to ústní i písemnou formou. Hodnocení žákovské práce učitelem - skupin i jednotlivců - probíhalo převážně verbálním způsobem většinou po bezprostředním žákovském výkonu. Bylo vždy zdůvodněné a odpovídalo skutečnosti. Žáci jsou také vedeni k sebehodnocení a hodnocení svých

spolužáků. Pro zákonné zástupce žáků je v žákovských knížkách jednotlivců dostatečné množství informací o výsledcích vzdělávání jejich dětí.

Při kontrole žákovské dokumentace bylo zjištěno, že písemné práce žáků jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány, opravovány a hodnoceny, ne vždy je však dostatečná pozornost věnována práci s chybou.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpise na 2. stupni

V průběhu inspekční činnosti bylo hospitováno u všech vyučujících tohoto předmětu. Čtyři z nich nesplňují podmínky OPZ. Tato skutečnost však neměla zásadní vliv na úroveň výuky.

Týdenní časová dotace výuky předmětu v šestém až devátém ročníku je vždy dvě hodiny, což představuje navýšení o dvě hodiny vzhledem k minimální dotaci tohoto předmětu vzhled k učebnímu plánu.

Všichni vyučující mají zpracované tematické plány a výuka probíhala v souladu s učebními osnovami. Stanovené cíle jednotlivých hodin byly přiměřené věku žáků a respektovaly jejich individuální vzdělávací potřeby. Vyučující však většinou nedokáží žákům tento cíl jasně formulovat a zaměřují jej s tématem hodiny. Žákům se specifickými poruchami učení věnovali vyučující zvýšenou pozornost, taktním způsobem je zapojovali do vyučovacího procesu a přispívali k jejich integraci do kolektivu třídy.

Ve škole není odborná učebna zeměpisu. Výuka probíhala v kmenových třídách. Prostředí učeben bylo estetické a odpovídalo cílům výuky. Vyučující efektivně využívali v hodinách názorných tabelárních a trojrozměrných pomůcek, encyklopedií, pracovních listů, fotografií, folií, žákovských atlasů a učebnic. Didaktická technika nebyla využita.

Motivace žáků vycházela většinou z pozitivních postojů vyučujících, využívala zkušenosti žáků z běžného života, mezipředmětových vztahů a opírala se i o řadu obrazového materiálu.

Vhodná volba metod přispěla k vyvolání a udržení zájmů žáků o probírané učivo. V průběhu výuky si vyučující neustále ověřovali jak žáci chápou probírané učivo, upozorňovali žáky na vztahy mezi prvky probírané struktury a vedli žáky k systematickému myšlení. Zjištěné chyby byly využívány jako zpětná vazba ke zkvalitnění dalšího vyučovacího postupu. Ve sledovaných vyučovacích hodinách převažovalo pozitivní hodnocení, které přispívalo ke zvýšení sebedůvěry žáků. Hodnocení při zkoušení bylo většinou objektivní a spravedlivé.

V organizaci hodin se střídal frontální způsob výuky se samostatnou prací žáků, která byla zejména využívána u vyšších ročníků. Ve dvou hodinách byla zařazena i skupinová práce. Prezentované výsledky samostatné práce žáků byly učiteli vhodným způsobem korigovány a upřesňovány. Pouze v jedné hodině bylo nové učivo žákům přímo předkládáno a nebylo využito jejich aktivní činnosti. Výklad nové látky navazoval na prověřené znalosti z minulých hodin. Množství nových informací bylo přiměřené věku a schopnostem žáků. Pokyny pro činnost byly jasné a srozumitelné.

V závěru některých hodin nebyly vždy jasně shrnuty nové poznatky a provedeno závěrečné hodnocení práce žáků. Vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků nebylo využíváno.

Žáci v průběhu vyučování většinou respektovali dohodnutá pravidla jednání, vzájemná komunikace byla založena na oboustranné důvěře, nežádoucí chování v hodinách se neobjevilo.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpise jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Vedení školy v současné době začíná vytvářet vlastní systém prověrek znalostí a dovedností žáků. V prvním čtvrtletí provedlo ve spolupráci s vyučujícími prověrky znalostí žáků v matematice v 9. ročníku a na konci prvního pololetí se škola zapojila do projektu Moravskoslezského kraje *Kvalita 2004*, v rámci kterého provedla testy znalostí v českém jazyce, matematice a všeobecném přehledu v 9. ročníku.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou v celé sledované oblasti hodnoceny jako velmi dobré.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně patologických jevů.

Škola se v dané oblasti řídí Metodickým pokynem ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení a Metodickým pokynem ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže.

Ve škole je ustanoven metodik prevence, který tuto funkci vykonává třetím rokem. Prošel základním školením v rozsahu asi 60 hodin a průběžně se dále v dané oblasti vzdělává. Nové poznatky předává na pedagogických radách a provozních poradách ostatním pracovníkům. Velmi dobrá je spolupráce s vedením školy, třídními učiteli i celým učitelským sborem a dalšími zaměstnanci školy.

K řešení problematiky vypracoval Minimální preventivní program na školní rok 2003/2004, který vychází z vyhodnocení zkušeností, námětů a připomínek z minulého období. Jsou zde jasně vytyčeny postupné cíle a konkrétní náplň výuky v jednotlivých předmětech na 1. a 2. stupni školy, jednorázové akce pro jednotlivé ročníky (besedy, soutěže) a seznam metodických pomůcek, které jsou ve škole k dispozici. Tento dokument byl schválen vedením školy, projednán na pedagogické radě a přijat. Kontrolou bylo zjištěno, že je průběžně realizován.

Rodiče jsou o dané problematice informováni na úvodních třídních schůzkách. Jsou jim také rozdávány letáky s potřebnými informacemi a telefonními čísly na krizová centra. Největší účinnost mají individuální konzultace. Při řešení konkrétních přestupků žáků však rodiče mají snahu své děti omlouvat.

Své problémy a požadavky mohou žáci sdělovat osobně pedagogickým pracovníkům, ke kterým mají důvěru nebo sdělovat prostřednictvím schránky důvěry. Odpovědi na písemné podněty a dotazy jsou zveřejňovány, při zachování anonymity, na nástěnce nebo prostřednictvím školního časopisu.

Škola spolupracuje s celou řadou subjektů, které se touto problematikou zabývají. Součástí prevence je i využívání volného času žáků prostřednictvím široké nabídky nepovinných předmětů, zájmových útvarů a pořádáním velkého množství jednorázových akcí v průběhu školního roku.

Prostředí školy je esteticky upraveno, je podnětné a bezpečné. Dozor nad žáky je stanoven v průběhu celého jejich pobytu ve škole.

V posledních dvou letech škola řešila případy záškoláctví, kouření, pití alkoholu a podezření na užívání drogy. Zjištěné případy škola řeší okamžitě a vyvozuje z nich závěry. Závažnost negativních jevů zůstává na stejné úrovni, mírně se zvyšuje četnost.

Kontrolou povinné dokumentace bylo zjištěno, že škola se danou problematikou pravidelně zabývá a aktivně vystupuje ve vyhledávání problémových žáků. Prevence vytváří ucelený systém.

Z dotazníků zadaných ve třech třídách 5. – 9. ročníku vyplývá, že okolo 80 % žáků chodí do školy rádo, ve třídě se k sobě chovají přátelsky a ohleduplně, rozumí si s učiteli, v případě nějakého trápení nebo problémů vědí na koho by se obrátili o pomoc a činnost v kroužcích je zajímavá. Přes 90 % žáků má ve třídě kamarády, se spolužáky si rozumí, v případě, že něčemu nerozumí mohou se zeptat učitelů, pokud by se ve škole stala někomu nehoda nebo byl šikanován, vědí, že se o ně učitelé postarají a učitelé jim všechno vysvětlují o nebezpečí užívání návykových látek.

Škola se problematikou prevence sociálně patologických jevů zabývá. Přijatý systém je funkční a účinný.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji ve zřizovací listině.
- Ve škole je zřízeno 11 nepovinných předmětů a 13 zájmových útvarů, na vedení zájmových útvarů se podílejí i rodiče.
- Škola vydává časopis *Genius*.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Městského zastupitelstva v Břidličné, číslo usnesení 58/10 ze dne 3. 12. 1992 vydáno dne 3. 12. 1992, bez uvedení čísla jednacího (dále jen „bez čj.“) s platností od 1. 1. 1993
2. Dodatek ke zřizovací listině Základní školy v Břidličné ze dne 6. prosince 1993, bez čj.
3. 2. dodatek ke zřizovací listině Základní školy v Břidličné ze 7. prosince 1995 s účinností od 1. ledna 1996, bez čj.
4. Změna zřizovací listiny ze dne 3. 12. 1992, čj. 58/10 s účinností od 9. 6. 1999, bez data a čj.
5. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 862/87/99-Ř ze dne 16. 9. 1999 s účinností od 9. 6. 1999
6. Dodatek o provedení změny v zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. Sine/2004-21 ze dne 5. 2. 2004
7. Jmenování do funkce ředitelky školy Mgr. Ivany Václavíkové usnesením Rady města ze dne 18. 08. 2003 pod čj. 324/21/9 s účinností od 18. 08. 2003
8. Jmenovací dekret zástupce ředitele Mgr. Richarda Soldána ze dne 19. 8. 2003 s platností od 19. 8. 2003, bez čj.
9. *Koncepce rozvoje školy – 2003 – 2008*, bez čj.
10. *ZŠ Břidličná – organizace školy ve školním roce 2003/2004* schválená pedagogickou radou den 2. 9. 2003, bez čj.
11. *Provozní řád (2003/2004)* ze dne 10. 10. 2003, bez čj.
12. *Vnitřní řád školy* schválený pedagogickou radou 2. září 2003, bez čj.
13. *Celoroční plán školy – školní rok 2003/2004* schválený pedagogickou radou dne 6. 10. 2003, bez čj.
14. *Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2002/2003*
15. Ověřené doklady o dosaženém vzdělání všech vyučujících ve školním roce 2003/2004
16. Třídní knihy všech tříd 1. - 9. ročníku ve školním roce 2003/2004
17. Třídní výkazy všech tříd 1. - 9. ročníku ve školním roce 2003/2004
18. Katalogové listy všech žáků 1. - 9. ročníku ve školním roce 2003/2004
19. Rozvrh hodin ve školním roce 2003/2004
20. Záznamy z pedagogických rad ve školním roce 2003/2004 (ke dni inspekce)
21. Dokumentace k integrovaným žákům ve školním roce 2003/2004
22. Kniha úrazů - údaje za rok 2003
23. Hospitační záznamy vedení školy za školní rok 2003/2004 (ke dni inspekce)
24. *Minimální preventivní program – školní rok 2003/2004*, bez čj. a data
25. *Plán výchovného poradenství na školní rok 2003/2004*, bez čj. a data
26. Měsíční plány práce (březen 2003 - září 2004-)
27. Učební plány ročníků pro daný vzdělávací cyklus.
28. *Kritéria pro přiznání osobních příplatků*, bez data a čj.
29. Časově tematické plány hospitovaných předmětů

30. Provozní řady odborných učeben (chemie, výpočetní technika, školní dílny, tělocvična 1. stupně, tělocvična 2. stupně, cvičný byt, výtvarná výchova, školní pozemek, přírodopis, fyzika)
31. Zápisy metodického sdružení 1. stupně a předmětových komisí hospitovaných předmětů ve školním roce 2003/2004
32. Výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2003 - Škol (MŠMT) V 3-01
33. Hospitační záznamy inspektorů
34. Dotazníky *Jaké to je být žákem této školy*
35. Grafické práce žáků základní školy

ZÁVĚR

Hodnocení personálních podmínek vzdělávání a výchovy

Vedení školy se snaží o kvalitní personální zabezpečení výuky. Z objektivních příčin se však nepodařilo zajistit odborně a pedagogicky způsobilé pracovníky v plném rozsahu. Tuto nepříznivou situaci řešilo zintenzivněním práce metodického sdružení a předmětových komisí. Organizace výchovně-vzdělávacího procesu a provozu školy je promyšlená a funkční.

Hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělání a výchovy

Prostory tříd a odborných pracoven, jejich vybavení a estetická úroveň odpovídají potřebám vzdělávací a výchovné činnosti. Vyučující mají k dispozici dostatečné množství učebních pomůcek, učebnic, audiovizuální a výpočetní techniky.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy dle předmětu inspekce

Většina navštívených hodin byla řádně připravená a promyšlená. Střídaly se různé metody a formy práce, které aktivizovaly žáky. Bylo využíváno úvodní i průběžné motivace. Vhodným způsobem byly využívány učebnice, tabelární i trojrozměrné pomůcky, pracovní listy atd. Zpětná vazba byla zajištěna okamžitým převážně verbálním hodnocením výkonů žáků. Nebylo vždy prováděno sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Ivan Tuček	Mgr. Ivan Tuček
Členové týmu	Mgr. Olga Grossmannová	Mgr. Olga Grossmannová
	Marie Pavlíčková	Marie Pavlíčková

V Bruntále dne 31. března 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. 4. 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Ivana Václavíková

Mgr. Ivana Václavíková

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj.: Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát – pracoviště Bruntál, Nádražní 20, 792 01 Bruntál. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství, mládeže a sportu, 28. října, Ostrava	3. května 2004	n1-1192/04-11139
Městský úřad, Nábřežní č. 452, Břidličná	3. května 2004	n1-1193/04-11139
Rada školy	3. května 2004	n1-1194/04-11139

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.